

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การมอบอำนาจเกี่ยวกับการแต่งตั้งและการออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๕๕๐

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ที่ ทก ๐๕๐๑/๒๓๙๘ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กฎกระทรวงกำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีผลใช้บังคับแล้ว ซึ่งตามข้อ ๒ ของกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวระบุว่า “ให้อำนาจการสำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นผู้ออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่” และตามบทนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติว่า “ผู้ช่วยการ” หมายความว่า ผู้ช่วยการสำนักงานสถิติแห่งชาติ และ “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งผู้ช่วยการแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานสถิติแห่งชาติ มีหน่วยงานในราชการบริหารส่วนภูมิภาค คือ สำนักงานสถิติจังหวัด และมีความประสงค์จะมอบอำนาจเกี่ยวกับการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และมอบอำนาจเกี่ยวกับการออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎกระทรวงกำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติราชการ และเพื่อกระจายอำนาจให้แก่ราชการบริหารส่วนภูมิภาค จึงหารือดังนี้

๑. ผู้ช่วยการสำนักงานสถิติแห่งชาติจะมอบอำนาจเกี่ยวกับการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้หรือไม่

๒. ผู้ช่วยการสำนักงานสถิติแห่งชาติจะมอบอำนาจเกี่ยวกับการออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎกระทรวงกำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหาของสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ) และผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (สำนักงานสถิติแห่งชาติ) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า

มาตรา ๓๘^๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติหลักเกณฑ์การมอบอำนาจไว้ว่า กรณีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่ให้ผู้ดำรงตำแหน่งมีอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งตามมาตรา ๖^๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติให้ผู้มีอำนาจอาจ

^๑มาตรา ๓๘ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่นที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรี

ในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือส่วนราชการอื่น หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งอาจกำหนดให้มีการมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตลอดจนการมอบอำนาจให้ทำนิติกรรมสัญญา ฟ้องคดีและดำเนินคดี หรือกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขในการมอบอำนาจหรือที่ผู้รับมอบอำนาจต้องปฏิบัติก็ได้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับอำนาจในการอนุญาตตามกฎหมายที่บัญญัติให้ต้องออกไปอนุญาตหรือที่บัญญัติให้ผู้มีอำนาจอนุญาตไว้เป็นการเฉพาะ ในกรณีเช่นนั้นให้ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวมีอำนาจมอบอำนาจให้ข้าราชการซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาและผู้ว่าราชการจังหวัดได้ตามที่เห็นสมควร หรือตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดในกรณีมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจมอบอำนาจได้ต่อไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้มอบอำนาจกำหนด

ในกรณีตามวรรคสาม เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดรายชื่อกฎหมายที่ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวอาจมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวก็ได้

การมอบอำนาจให้ทำเป็นหนังสือ

^๒มาตรา ๖ ในการมอบอำนาจ ผู้มอบอำนาจอาจมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่อยู่ในอำนาจหน้าที่การปฏิบัติราชการของผู้มอบอำนาจ เพื่อให้ผู้รับมอบอำนาจปฏิบัติราชการแทนในเรื่องนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ โดยต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจตามมาตรา ๕ และคำนึงถึงขีดความสามารถ ความรับผิดชอบ และความเหมาะสมตามสภาพของตำแหน่ง อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจและผู้มอบอำนาจ เว้นแต่เป็นเรื่องใดตามกรณีดังต่อไปนี้ ผู้มอบอำนาจอาจไม่มอบอำนาจในเรื่องดังกล่าวก็ได้

(๑) เป็นเรื่องที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจเฉพาะหรือเป็นเรื่องที่โดยสภาพไม่อาจมอบอำนาจได้

(๒) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสำคัญ

(๓) เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นต้องมีการดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

(๔) เป็นเรื่องที่น่าก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนได้

มอบอำนาจให้ผู้รับมอบอำนาจปฏิบัติราชการแทนได้เมื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจ ตามมาตรา ๕^๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาเดียวกัน ซึ่งกำหนดให้การมอบอำนาจต้องเป็นไปเพื่อ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ หรือกระจายอำนาจการตัดสินใจให้แก่ราชการบริหารส่วนภูมิภาค โดยให้คำนึงถึงขีดความสามารถ ความรับผิดชอบ และความเหมาะสมตามที่กำหนดด้วย สำหรับกรณี ที่กำหนดในมาตรา ๖ (๑) ถึง (๔) แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ก็เป็นเพียงกรณีที่ผู้มีอำนาจใช้เป็น เกณฑ์ในการพิจารณาที่อาจจะไม่มอบอำนาจได้ในกรณีต่าง ๆ เท่านั้น มิใช่เป็นข้อห้ามมิให้มีการมอบ อำนาจแต่อย่างใด ในกรณีนี้เมื่อพระราชบัญญัติสถิติฯ และกฎกระทรวงกำหนดแบบบัตรประจำตัว พนักงานเจ้าหน้าที่ฯ ซึ่งบัญญัติให้ผู้อำนวยการสำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงาน เจ้าหน้าที่ และออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น และมีได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้อำนวยการสำนักงานสถิติแห่งชาติจึงย่อมที่จะพิจารณามอบ อำนาจดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนได้

(ลงชื่อ) อัคร จารุจินดา

(นายอัคร จารุจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๕๓

การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งให้รวมถึงการมอบอำนาจในการทำนิติกรรมสัญญาที่องค์คดีและ ดำเนินคดีด้วย

ในกรณีที่การดำเนินการในเรื่องใดที่พระราชกฤษฎีกานี้กำหนดให้ต้องมีการมอบอำนาจ ให้ ดำเนินการมอบอำนาจตามนั้น โดยจะยกความในมาตรานี้ขึ้นอ้างเพื่อไม่มอบอำนาจไม่ได้

มาตรา ๕ การมอบอำนาจต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน

(๒) ความคุ้มค่า ความรวดเร็ว และประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

(๓) การกระจายอำนาจการตัดสินใจและความรับผิดชอบที่เหมาะสม

(๔) ไม่เป็นการเพิ่มขึ้นตอนหรือระยะเวลาในการใช้อำนาจ และไม่ต้องผ่านการพิจารณาของผู้

ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ มากเกินความจำเป็น

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจตามวรรคหนึ่ง ผู้มอบอำนาจอาจวางแนวทาง หรือกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติราชการเพิ่มเติมในเรื่องการมอบอำนาจโดยไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจหรือลักษณะของงานที่ต้องมีการใช้อำนาจที่มอบอำนาจไปนั้นก็ได้